

Podgorica, 17.03.2009.

**SAOPŠTENJE NEVLADINIH ORGANIZACIJA POVODOM INICIJATIVE ZA
POSTIZANJE PORAVNANJA U SUDSKIM POSTUPCIMA ZA NAKNADU
ŠTETE ŽRTVAMA RATNIH ZLOČINA**

Podržavamo inicijativu za postizanje poravnanja u sudskim sporovima za naknadu štete porodicama žrtava ratnog zločina nad albanskim civilima u Kaluđerskom lazcu, i za obezbjeđenje reparacija svim drugim žrtvama ratnih zločina za koje postoji objektivna odgovornost države Crne Gore, smatrajući da je to i pravna i moralna obaveza Crne Gore prema žrtvama.

Podsjećamo da je naknada materijalne i nematerijalne štete jedan vid reparacija na koje imaju pravo žrtve teških kršenja ljudskih prava i ozbiljnih povreda međunarodnog humanitarnog prava, kako je posebno naglašeno rezolucijom Generalne skupštine Ujedinjenih nacija iz 2005. godine (*Osnovna načela i smjernice za ostvarivanje prava na pravni lijek i reparacije žrtava teških kršenja međunarodnog prava ljudskih prava i ozbiljnih povreda međunarodnog humanitarnog prava*, Rezolucija Generalne skupštine Ujedinjenih nacija br. 60/147, od 16.12.2005.).

U nastojanju da obezbijedi dostojanstvo za žrtve, ova Rezolucija UN obavezuje države da obezbijede posebnu pažnju i brigu žrtvama koje su preživjele nasilje i traume i spriječe njihovu ponovnu traumatizaciju tokom sudskih postupaka za obezbjeđenje pravde i reparacija.

Naglašavamo da protek vremena ostavlja nepopravljive posljedice, kao što je smrt onih koji nijesu dočekali priznanje njihovih patnji i odgovarajuće obeštećenje, i zato apelujemo da se što prije djelotvorno obeštete sve preživjele žrtve, odnosno članovi porodica žrtava, srazmjerno težini povreda i pretrpljenoj šteti.

Ne treba izgubiti iz vida ni mogućnost koju predviđaju i međunarodno i domaće pravo, da se država za isplaćenu odštetu žrtvama naknadno regresira od lica pravosnažno osuđenih za zločin koji je doveo do nastanka štete.

Pored obeštećenja, reparacije uključuju i verifikaciju činjenica i potpuno i javno objavljivanje istine o zločinu, potragu za nestalima, javno izvinjenje, kažnjavanje lica odgovornih za povrede, komemoracije i odavanje počasti žrtvama, kao i uključivanje istine o zločinu u nastavni materijal svih nivoa obrazovanja. Mi ćemo nastaviti da se zalažemo za obezbjeđivanje ovakvih, sveobuhvatnih reparacija za sve žrtve.

Akcija za ljudska prava

Centar za građansko obrazovanje

Sigurna ženska kuća

Aleksandar Saša Zeković, istraživač kršenja ljudskih prava